

శ్రీ
గోదావరి పుష్కర మహోత్సవము.

ఇది

భట్టిప్రోలు సూర్యప్రకాశరావుగారిచే రచియింపబడియే
బాపట్ల, గుంటూరుజిల్లా.

వెల 0-2-0 మాత్రమే.

కావలసినవారు :—

డాక్టరు బి. యస్. ప్రకాశరావుగారికి,

స్వదేశి హాస్పిటల్, బాపట్ల, గుంటూరుజిల్లా.

బెజవాడ వాటి నుండి ముద్రాక్షరకాలయందు బి. కే. స్వామిచే
ముద్రింపబడియెను.

1930.

7 - AUG 1920

విజ్ఞాపన.

నా జీవితమున నేను పెక్కు గ్రంథముల రచింపవలెనని బహు కుతూహలమును జెందితిగాని, దైవశక్తిలేక సావకాశము చిక్కలేదు. ఈ గొదావరీ పుష్కరమహోత్సవము చిన్న గ్రంథమును వ్రాయవలెనని నెనయు తలచియుండలేదు. గాని నా బ్రాత్రు లశకులు గొదావరీ పుష్కరము తీర్చును రచించుట మిక్కిలి యవసరంబనియు, ఆ కథను పద్మరూపముగను క్షుద్ధముగను వివరింపవలసి యున్న కోరిక. మన గోదావరీ యదేకవిష్ణును హిందూత్వపరిచయముండ ఇతర మహామనిగణంబంతయు నోర్వంజాలక పెక్కుయత్నంబునని అందెనును శ్రీతార్థులు గా కుండుట బల్య. తమతమ తపోమామలచే విచిత్రమును మెక్క గోవు నుక సృష్టించి గొతమునిచే ము త్రమహాత్మ్యబుసనాటి, ఫలింపబడి ఎదుగుచున్న సస్యముల, నాశనముజేయ నియమించుతరి ఆమహానీయుం

దు ఆ కృత్యముచు గనంగొనలేక ఆ మాయాగోపురై అగహచితుండై
 మ తిరించినబక కుశాంగురము పక్షవై డెవలయు, న-గువల్ల ఆ గోహ
 త్యాపాపము గట్టుకొనెనను, అ దువలన తపోభగితుడైనదియు,
 తద్ పాపమునుగడి విముక్తిగాంచుటకు శన ప్రీతి కాలగు గంగకు
 అనుజ్ఞనిచ్చి బక్క పాగా జలబు విచ్చుటకు శంకరునికై ఘోరతపం
 బాచరించినట్లుచు, అంగువలన గంగునువశ్యులై కతియాజ్ఞమీరక తన
 లోనుండి ఆ మహాముని పాకవిమోచనంబునకు పాదును పోవిచ్చెనని
 యు, ఇష్టగు లోపూర్ణ బరగుచున్న గామము గోపాపము పోగొ
 ట్టుకొనిన ప్రదేశంబపుటచే గోపూరని పూర్వలచే డబ-న చే-న,
 నుంట్లకలిపి కొపూరని అర్థములేచి చేగుపెట్టెనియు, అదిగాక ఆ పాప
 చును పోగొట్టుకొనుటక. కోటిలింగముల పాపించి పూజయెనర్ప ను
 శముచే కోటిలింగములను వారణాసినుండితెచ్చి కాణ్డేహేంద్రపుటర

మునందు రామలింగేశ్వరునితో సహా ప్రతిష్ఠించెననియు, అట్టి మహా ప్రదేశములో హిందూ దేశమునంగల జీవనదులెల్ల తిరిగి స్నానమాచరించుచువచ్చెడి బుద్ధునిమంత్రులుగ పుష్కరుడు దేవగణంబులతో సహా దినంబునందు ప్రవేశించుననియు, గాన మహానీయుడగు ఆ పుష్కరుడు ప్రవేశకాలము మొదలు పండ్రెండు దినంబులు ముఖ్యమైనవిగాన వాటినే పుష్కరకాలమనియు. అట్టియెడల దేవ, కిన్నెర, గంధర్వ, కింపురుష మహాగణంబులతోటిపాటు మానవకోటిగూడ స్నానమాచరించి పిండప్రదానంబులకావించిరేని గతించినవారును నున్నవారును ఇహపరసౌఖ్యముల గల్గెడివారై మోక్షమును జెందుదురనియు ఈ సంగతులు లెల్లరకుఁ దెలిసినవేయెననూ ఆ సంగతులను నూపించుచు నేను బహు ఇమిడికలో ఈ చిన్నగ్రంథమును రచించి దైవమును నమ్మినాప్రియమిత్రుడు, దేశభక్తుడు, రాజకీయవ్యవహారతగుంటూరుజిల్లా

కోర్కెలు బారిష్టరువదవి నొందియున్న మైఖేల్ యాష్వికేట్ యు, లెజి
స్లేటివ్ కపున్స్ లిమిటెడ్ కు సర్వవిధముల తగియుండి, దేశాభివృద్ధికి
ప్రయత్నించుచున్న మ॥ రా॥ శ్రీ పంగుభూరి కేపాలపశాయి
పంతులుగారికి నా మనఃపూర్వకమగు వాదనములతో దీనిని ఆయనకు
అంకితముచేసిచ్చి అర్పణచేయుచున్నాను. గాన దేవుడు ఆయనకు సర్వ
దా తోడ్పడియుండుగాత. చదువరులు నా తపస్సులను క్షమించెదరు
గాక.

ఇట్లు విన్నవించు విధేయుడు,

భ॥ నూ ర్య ప్ర కా శ రా వు.

ఉ॥ నా కవితలు నాకృతియు నాదగు మిత్రుడు పంగుభూరి వం
శాకలవార్ధిచంద్రుడయి కేషుచిరగు తల్పశాయికే
ప్రాకటమొప్పు యంకిత మపారముగా వెలుగొందునట్లు నే
నాకరిత్రాచి నట్టి పరమాత్ముని వేదెద నామనంబునగా !

* శ్రీ విఘ్నేశ్వరపారస *—

శ్రీ గణనాథ సేవిత విశేష మరుత్ ప్రముఖాళినాథపూ

జాగణ నాథ భక్తజన సన్నత దీరసనాథ దివ్యసన్

ద్వాగమృతాధి నాథవన పావవిభజన విఘ్ననాథ :

న్నేగణీయీతు మత్స్యత్రియ నిందితమై ధరలో వెలుగంగన్ 1.

* సరస్వతీపార్థవ *—

మ. నిరతిబున్ : ను సంగస్తుతింతును భవన్ నిర్దేతు కూర్దండదు

స్తర సైర్భ్యోక్తపా కటాక్ష వితస్తాత బునుంబూవి భం

భరవేణీ కలవాణి చాః విలసత్ పాణి ననున్ వేగసత్

కరుణాబ్రోడు మనీయపుస్తకముచున్ కాపాడవే భారతీ ॥ 2.

* శ్రీ రామలింగేశ్వరపార్థవ *—

మ. అణువై యదృశమై భయంకరమునై యానందసంధానమై

గణనాతీతమనై యనోదరమునై కళ్యాణకంటై నిరం
జనమై నిశ్చలమై విర్రులమునై సర్వాత్మవాసీదు పావనరూపంబును
నామదిగ్దలతుడవా రామలింగేశ్వరా || 3.

మ. అతికష్టాత్మకముల్ నిరంతరభయప్రారంభముల్ హేయముల్
సతతాయాస విచారహేతుకముల లాశభన్నకూపంబులు
గ్రతరాపతకరముల్ దురంతములు ఘోరంబులౌ భవద్ భక్తిని
ర్జితసంసారసముద్రముల్ విమలమూర్తీ రామలింగేశ్వరా || 4.

* సోమలమ్మాదేవిపార్థస *

శా. తల్లిసద్గుణావలీకీర్తియతసోద్యద్వల్లీపాందర్య సం
పుల్లాబ్ధాక్షి ప్రమత్త దంతిగమనా ప్రాత్తుంగ కూభస్తనీ
సల్లావణ్యాకోవపుష్ప సవభాస్వల్ చేతెలాంగీ సదా
యల్లంబందువనిన్ను నెంచునుమీ యోసోమలమ్మాశ్వుర || 5.

కథా ప్రారంభః

శ్రీ. రంగదళంగతరంగ సముత్ త్తంగ
గంగామహానది గనినరీతి

దేవతాపూజ్యబి దేవేరియై యుక్త
కావేరినదిని దాగనినభూతి

ప్రాబల్యైర్భల్యై ప్రస్తుతామూల్య
ప్రఖ్యాతసర్వదనది గనిన లీల
బ్రహ్మశ్రుతాప్రమున ప్రణుత మహానదీ
ఘనకల్పిష్ట వేణుల గనిన విధము

గీ. నల్లసంబున ప్రజలు రంజిల్లుచుండ
ప్రబలకీర్తి సమేత శ్రీ భరత మూత

యతుల గోదావరీ నదీహర్షమునను

గోర్క-లీడర నిఁగి గనుగొనియెగాడె ॥

చ. నవదు దినంబునందునను నాసికపర్వతసీమయందు నా
దివసకరుండు పశ్చిమపుదిక్కున గ్రంథేశ్వర వేళయందు స్వా
రవన మరాఠశ్రీరళకరాళములుత్పకమందు చుండ సం
భవమును జెందితీపు సరివారు గలారె తలంచు నీకిలక ॥

ఉ. నీవిభవంబు నీధునత నీసిరి నీధుమహాత్మ్య సూడదల్
నీవిమలస్వభావమును నీపరిపూర్ణ యసోవిలాసమున్
నీ విపరీతధర్మము గణించ దరంబె యవార్తిశ్చేస గో
దావరి ధరాస్థలి యధార్థము నీసరిలేరు లేరిక ॥

చ. పెరిగితికొన్నిరోజు లభివృద్ధికి వచ్చెడుదాక నాశిక్ష
సరసమయూర హంస విలసన్నవత్తుమ్మ పరీతభూములన్

నురవిసి క్త సీకర విశ్రుభ్రునా :లయు క్త కాఁలన్
సరసిజ సద్దండశత కుముదచారు లతాంత సరోవరంబులన్ ॥

క. అంతట దయతోడుత దే

శాంతరముల కరుగదలచి యలఘజనమునన్

సంతసమున విబుధులుని

న్నెంట్ గొనియాడ పయన మీనైతివిగా ॥

సీ. పడమటికి నమల బలుమల్ లోగొని

పునుగు జన్మజ్వలన్ బొందిబొంది
మహారాష్ట్రదేశంబు మానితంబును జేసి

వనపుష్పసురభులం బడసిబడసి
నైజాముదేశపు భూజనంబులగాంచి

దేశాభివృద్ధి కై తివిరితివిరి

ఘోరకాంతారమున్ క్రమ్యైకమృది
కోణుదేవతలకు పోయిపోయి

గీ. అప్రదేహిం ననున నమగునిదు

తజ్జనములపు మోదములనూచ్చి

చేరగలిగితి తుద కతిశీఘ్రగతిస

హీనసౌఖ్యకరాజ మహేంద్రదశర ॥

సీ. మాణిక్యగాణిక్య మాయ్యము లొక్కచోట

నుత్తరగపాదము లొక్కచోట

ఉన్నతమదశచేద్రోష్ణ... లొక్కమాయ

నన్దీపితానగరు లొక్కచోయ

ఉద్యానవనపు విద్యుద్వృత్తి యొక్కవంక

నుభ్యనుపమనము లొక్కవంక

పునుగుజ్జవ్యాజి కాంచనచయ మొకప్రక-

నుద్యద్విపణితతి యొక్క-చంక

అ॥ వె. శుకమయారహంసశిశువు మొకచక్క-

పెక్కు-వస్తుబృంద మొక్కతీరు.

గలిగి కొముదీ ప్రకాశంబునను రాణ్యహేంద్ర

నగర మొప్ప నిలను గరము ॥

సీ. రాజనరేంద్రుడు రాజ్యమేలిన చోటు

సారంగధరుడు ముఖజనినచోటు

యాదిభారతకవి యవతరించినచోటు

మహాసేయుడు సుబుద్ధి మన్నచోట

విష్ణువర్ధనరాజు విజయమొందినచోటు

రత్నాంగిదేవి బరగినచోటు

వీరేశలింగము విరలిగాంచినచోటు
అంధభావకు నలవైనచోటు !

గీ. చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహ సుకవి
నుబ్బిరాయాది కవులచే శోభగాంచి
యతుల విఖ్యాతశోభిల్లు సత్తిచోటు
ఈ ప్రకాశిత రాజమహేంద్రవరము !

గీ. సస్యములభివృద్ధిజేయంగ సాధనమున
అంగిలేయులుకట్టిరి యానకట్ట
అద్భుతంబగు వారధి నమరజేసి
గూర్చినారే గోదావరీ గొప్పనీకు !
గీ, నిన్ను ప్రేమించి సప్తరులెన్న మిగుల
ముదముతోడతఱ జలము దీముదలగాంచి

శ్రీమదానిపోయి ఓన్ వేరుజేసికర
లేడు పోయలగా నిచ్చు నెంచకరమే ॥

కం. నీభక్తి నీమనతకు

నా భవ్రడు ముదంగుగాంచి యత్యంతము నీ
ప్రాభవము చూడగోరుచు

శోభిల్లెరు నీహచేత జూడక జనముల్ ॥

ఉ. కొరికినొందకన్కవలు కూర్చునినొక నా శివు
డు నీ కోర్కెఁ జెప్పకనుగోన సతముగొల్పక లొనిము
లాక్ష్యర్థి సదా నాటచుదిగార నీకలుక ప్రాతము
నందు వెలంగె తల్లి బిచ్చేటికి నానిపోవనగు వెం
తురు నిక X నునానల్లరున్ ॥

కం. ఈపుణ్యకాలమున

శ్రీహరిదేవమును లహీనమహత్మ్య

దాపునకరుడెంతును నీచాపును

బడయంగగోరి రమమున నెపుడు ॥

సీ. నిన్ను సేవింపంగ నీకుహలతులీయ

ము తైదులగుడెంతు మోదమున

పిండప్రదానముల్ పె పుగాజేయంగ

బ్రహ్మణసంఘముల్ వత్తుపుడు

నీతీర్థసులవారు నమ్మిసేవింపంగ

దంశతుల్ నత్తు రందంబుగాను

మంత్రముల్ పఠియించి మాన్యబులొందంగ

పురహితు లిత్తరి నగుదుడెంతు ॥

గీ. సర్వజనసంఘములు సన్నుతించి
నిన్ను నేవింపవత్తురు నిక్క ముగను
ఆహా ఏమందు నీమహాత్మాదిశయము
సరసమహిత గోదావరీ జనని వినుమ ।

గీ. కాశికీంబోయి జలము లాకాశగంగ

తెచ్చిసీలోనగలిపి నీతీర్థమెలమి
నింటికి గొనిపోయి పూజింతురహవా
నీమహాత్మ్య వైభవము వణికంప దరమె ।

క. ఈతరుణమందు కొందరు

జేతంబున ద్రోహమాని సిగ్గునులేకే
గోరలగు పనులజేయగ

నేతెంతురు బుధలనుంచు నెంచిమనములగ ।

సీ. కాంతల మానభంగము సేయు వారలు
 దొంగతనంబుకై తొడరువారు
 బూతులకూతుంగ బూనెడి వారలు
 కామించువారిని గాంచువారు
 దెబ్బలాటలనాడ దెవరెడి వారలు
 విధవల జూడంగ వెతకువారు
 కపట సన్యాసంబు గలిపించుకొను వార
 లపహరించినవెల్ల నమ్మువారు
 గీ. జూదముల బెల్లుగానాడ జూచువారు
 నితరులను మోసబుచ్చంగ నెంచువారు
 జేరుదురు నీమహత్యంబువలన వారివెల్ల
 నణగదొక్కవె యోతల్లి యతులశక్తి ॥

సీ. బ్రహ్మముడులతోడ పరతైచువారలు

కౌషీనములతోడ శ్రాలువారు
అలలపైవలలు నుయ్యలలూగుచును రాగ

ఎదురేగుచును నీడనెంచువారు
చిచ్చంబులగుచు ప్రేలేడివారలు

పలుమంత్రములనెచ్చు పాడువారు
పులియోగిరంబులు భుజియించువారలు

హొడ్డగా నీటిలో దుముకువారు
గీ. భజన సల్పేడివారలు పాశువాగు

తీర్థమాడుప్రేలనుగాంచి దిరుగువారు
పుణ్యమునుబొంద నిష్కళో మనుగువారు
పత్తురి త్తరి సమహాత్మంబువలన ॥

గీ. అనుదివంబును ప్రౌఢృట సఖిలజనము
ముక్తిగాంచగ దలచుచు మోదమునను
వచ్చితీగమాడుదురు ప్రవాహమునను
ననుటలను నిన్ను నేనెంచువాడ!

తా! తనీ నీడుమహత్వసంపదను సాధ్యంజానె వర్ణింప గం
జిల్లబూర్గునువాసి నీజనులు వీక్షింపంగ చిత్రంబుగా
పుల్లజ్జనలు వేసవేలుయువకుల్ భూదేవతల్ పెక్కుర
త్యులసంబున నీకునేపసలుపన్ ధోత్యైతు గోదావరీ ||

చి! నాటకమాడువారులలనామణులన్ గనుబ్రామువారు జం
జాటముతోడవచ్చితిమి చచ్చినభాగనియెంచువార నీ
సాటలగంధిమంచిన పట్టుననెంచగ పూనువారు మో
మాటమిలేక పౌరులను మోసముజేసెనీవారు వీర్వీలనీ

నాటలనాడువారు కడుసారభుజించి ప్రేమాభ్యోద స
య్యాటలనాడువారు పెలయాండ్రగృహంబులకేగువారు ము
మ్మాటికి నీమహాత్మ్యమున మోదమునక జనుదెంతు రిత్తరికా!

సీ॥ పాపులోనికిబోయి సామాన్సుగొని తన

చేడియక శాంతింప జేయునొకడు

బాట్టుహృట్టుట్టుధరించి బూటకంబులుపల్కి-

పరులయిల్లాండ్రవో బల్కు-మొకడు

తనయాలి నెరుగునిజాచియు నవ్వుటనుజూచి

ఏలవచ్చితిమంచు నేడ్చునొకడు

తనప్రియనవ్వింక గని కోపమునుబూని

మూర్ఖురాలాయంచు మోడుమొకడు

గీ॥ తనదుకాంతల నెవ్వారు దాకకుండ
నొక్కచో గొట్టివలె గాచుచుండు మొన్నవి.
నీమహర్షంబు నెవరు వర్ణింపగలరు

శ్రీయశస్కర గోదావరీమల్లలి ॥ కరకము

శా॥ ఓ గోదావరి నీనునేవకొరకై యుత్సాహము భుజియు
ఈగంధర్వమనుకొని కాయములివే యేతెంచె వీధిక్కు
రాగంబూనుచుగాచి సర్వసుఖముల్ రాజ్యముగానికె-
గోగాల్లేకయె హర్షమిచ్చి కరుణా బ్రహ్మగానికెల్ల ॥

గీ॥ ఈవలన సస్యముల్ ఫలించుగాత
ఈపుత్రోద్భుడి జనుల రక్షించుగాత
ఇచటి వైదికజనుల బోషించుగాత
శ్రీయశస్కర గోదావరీమల్లలి॥

గీ॥ భట్టిప్రోలు పంశకలశ వాద్దిచంద్రు
 లక్ష్మీనరసింహపౌత్యండు లాలితగుణు
 వణ్ణుభాఖ్యని పుత్రుండు సరసఫణి
 వ్రాసెదీనిని సూర్యప్రకాశరావు ॥

స మా ర్థ ము.

శ్రీశ్రీశ్రీ

ఈ గ్రంథకర్తగారిచే రచి.

బడి అచ్చకు లభ్యమున్నది.

ప్రేమాయ :—అను ఒక నవల. నులభశైలి. ఇం నేరకము లగు ప్రేమపురుషుల ప్రేమజాబులు స్వాభావికము, అమర్చబడినవి. వెల రు 1-0-0.

మారుమనుము :—ఇదియు నొకనవల. నులభశైలి. 6-0. అభినవదుక్కిణీపరిణాయము ;—నాటకము. వెల రు 1-

కావలసినవారు ముందుగనే దరఖాస్తులు పంపుకొనుదు.

పక్షకు ల. యస్. | పకాశరామగారికి,

బాపట్ల

జ్యోతిషము లేక క్రమము

తమ జీవితమునందు సర్వహంకములు కనుగొనలేనిదియు, హరిదస్తూరినిగాని, లేక కుడి ఎడమ, హస్తములకు వల్లనిరంగు జెల్లని కాగితముమీద అద్ది బంపినగాని, జాతకమును నిర్ణయించుట నే వివరముగా వ్రాసి పంపెదము. కోరుపారు పెం 0-0-0 పోస్టుబిళ్ళలు యీక్రింద అడ్డముకు పంపవలెను.

కులము పయస్సురుగూడ వ్రాసి తమకు ఇదివఱకు
జన్మనా కాలదాయకగూడ మమ్ము అడుగవచ్చును.

డాక్టరు బి. యస్. క్రరావు.

—

10488

6.

